

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 32/2021)

София, 25 август 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 19.08.2021 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи и производство на царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 19.08.2021 г.

1.1 Жътва на есенници

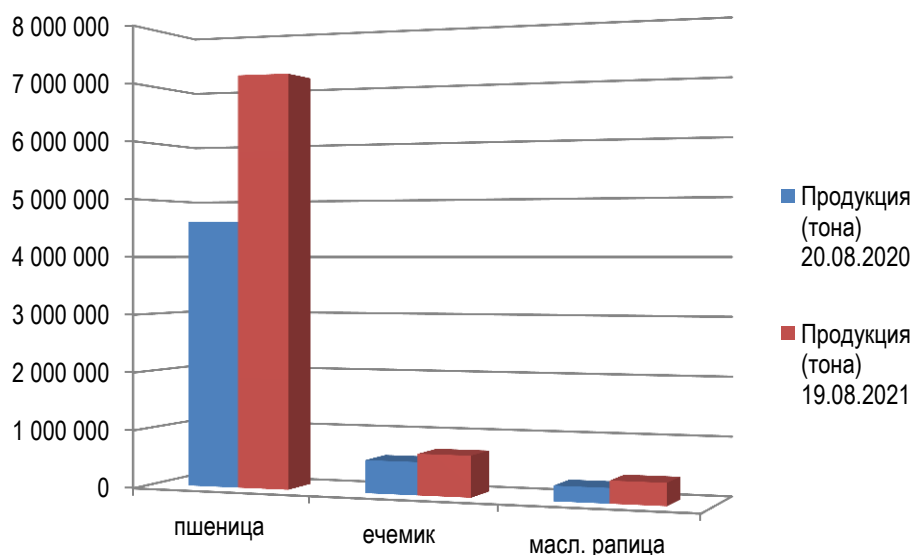
По оперативни данни, към 19.08.2021 г. жътвата на пшеница, ечемик и маслодайна рапица на практика е приключила. Прибраните количества от трите култури са с между 24,9% (ечемик) и 55% (пшеница) над отчетените по същото време на миналата година, за което допринасят основно по-високите добиви от единица площ. При производството на ръж и тритикале също се наблюдава сериозно увеличение на годишна база – съответно с 53% и близо 68%, обусловено от нарастване както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

Жътва на есенници към 19.08.2021 г.

	19.08.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 204 334	1 201 777	99,8%	7 148 591	595	2,4%	2,6%	55,0%	51,0%
ечемик	130 581	130 572	100,0%	698 747	535	-5,4%	-5,2%	24,9%	31,8%
маслодайна рапица	133 356	133 356	100,0%	376 364	282	16,2%	16,5%	46,3%	25,3%
ръж	8 603	8 289	96,4%	20 157	243	25,4%	44,2%	53,0%	6,1%
тритикале	17 860	17 777	99,5%	68 061	383	28,1%	33,1%	67,9%	26,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от основни есенни култури към 19.08.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн

Кампанията по прибиране на продукцията от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година. При реколтирани под 1% от площите, засега се отчитат по-високи средни добиви от декар.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 19.08.2021 г.

	19.08.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	836 838	6 113	0,73%	11 381	186	3,4%	-92,0%	-90,5%	18,5%
царевица за зърно	574 204	347	0,06%	1 892	545	-0,3%	-92,5%	-83,8%	116,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Към 19 август 2021 г. събраният тютюн тип „Бърлей“ е с почти 33% повече на годишна база, като значително по-високият среден добив от декар неутрализира негативния ефект от намалението на реколтираните площи. На този етап производството на Ориенталски тютюн е с 9,8% под миналогодишното, а за тип „Вирджиния“ спадът е с над 38%, поради редуциране както на площите, така и на средния добив.

Площи и производство на тютюн към 19.08.2021 г.

	19.08.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 273	2 938	129	-9,1%	-10,1%	-9,8%	0,0%
Тютюн-Вирджиния	991	717	420	59	-21,3%	-16,6%	-38,2%	-25,3%
Тютюн-Бърлей	204	168	389	232	-27,1%	-35,6%	32,8%	107,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

При по-високи средни добиви от декар и по-голям размер реколтирани площи до момента, прибраните количества дини и пъпеши бележат ръст от съответно 20,6% и 25,5% на годишна база.

Засега продукцията от останалите наблюдавани зеленчуци, отглеждани на открито - картофи, краставици, домати, пипер и зеле, е в границите от 4,3% до 54% под отчетената

година по-рано. При част от продуктите (картофи, пипер и зеле) изоставането се обяснява изцяло или донякъде с по-късното прибиране на реколтата през настоящата година.

Общо за периода от началото на годината до момента, производството на оранжерийни домати и краставици е респективно с 6,4% и 19% повече на годишна база. В ход е второто зареждане с домати и краставици в оранжерииите.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 19.08.2021 г.

	19.08.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	3 177	62 153	1 956	9,8%	-21,1%	-4,3%	21,3%
домати на открито	2 248	1 327	12 866	970	-18,0%	-2,7%	-18,6%	-16,3%
краставици на открито*	507	445	5 840	1 312	-34,7%	-33,2%	-10,8%	33,5%
пипер на открито	2 695	1 233	8 208	666	4,4%	-1,4%	-19,7%	-18,5%
зеле	1 203	179	4 086	2 283	-11,5%	-50,8%	-54,0%	-6,5%
дини	4 960	3 352	63 428	1 892	7,3%	12,6%	20,6%	7,1%
пъпеши	2 778	2 203	23 932	1 086	12,1%	11,9%	25,5%	12,1%
домати в оранжерии	457**	417**	35 773	8 579	0,7%	-2,3%	6,4%	9,2%
краставици в оранжерии	404**	346**	38 936	11 253	46,4%	4,2%	19,0%	14,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати площи.

Забележка: Данните за засадени площи с картофи от предходния бюлетин са ревизирани.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат ръст на продукцията от малини и кайсии съответно с 65,7% и над три пъти на годишна база. И при двете култури се наблюдава сериозно нарастване на средните добиви, а при кайсиите - и на реколтираните площи.

Прибраните до момента количества сливи и праскови са респективно с 5,2% и 12,2% под нивата отпреди една година. Производството на ябълки, круши и десертно грозде също изостава на годишна база, което не е показателно за цялата реколта, защото кампанията е все още в начален етап.

През последната седмица започна реколтирането и на масиви с винени лозя.

Площи и производство от трайни насаждения към 19.08.2021 г.

	19.08.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 788	23	205	891	-36,1%	-21,5%	22,9%
круши	634	52	221	425	-20,0%	-35,2%	-19,0%
праскови	3 011	1 995	12 853	644	-4,5%	-12,2%	-8,1%
сливи	9 298	1 712	11 539	674	-15,5%	-5,2%	12,1%
кайсии	2 970	2 935	22 928	781	60,3%	233,3%	107,7%
орехи	9 262	-	-	-	*	*	*
малини	1 939	1 282	3 298	257	1,7%	65,7%	62,7%
лозя винени	33 358	10	50	500	*	*	*
лозя десертни	2 768	86	496	577	-54,3%	-50,2%	8,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Намалението на площите за реколтиране при прасковите и кайсиите спрямо предходния бюлетин се дължи на увеличение на пропадналите площи.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Продукцията от лавандулови насаждения към 19 август възлиза на 85,2 хил. тона – с 23,7% повече на годишна база, поради съчетание от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 19.08.2021 г.

	19.08.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	18 305	18 088	85 246	471	13,3%	23,7%	9,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2021/22 пазарна година

През последната седмица през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за износ. Общо за периода от началото на настоящата пазарна

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

година до 22 август 2021 г., експортът на пшеница и ечемик през порта нараства респективно с 27,4% и 21,6% спрямо аналогичния период на миналия сезон. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 22.08.2020	05.07.2021 – 22.08.2021	Изменение на годишна база
пшеница	335 894	427 805	27,4%
ечемик	43 228	52 572	21,6%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2020/21 пазарна година

Общият експорт на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на м. септември 2020 г. до момента се свива съответно с 38,6% и 58,5% на годишна база, като през последната седмица не са преминавали количества от двете култури.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 22.08.2020	31.08.2020 – 22.08.2021	Изменение на годишна база
царевица	583 306	358 276	-38,6%
слънчоглед	86 612	35 980	-58,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2021 г. досега не е реализиран внос на пшеница, ечемик и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

По оперативни данни, през периода септември 2020 г. – 22 август 2021 г. през Пристанище Варна са внесени 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. Няма данни за доставки на двете култури през пристанищния терминал в Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 30/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за юни 2021 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 30/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 18 август 2021 г. средните изкупни цени на рапица и царевица за страната отбелязват известна корекция в посока надолу, съответно с 0,3% и 1,5% на седмична база. Леко седмично поскъпване е налице при ечемика - с 3%, а по-съществено – при пшеницата - с 13,2% за хлебната и с 14,1% за фуражната. Без промяна остава цената на слънчогледа.

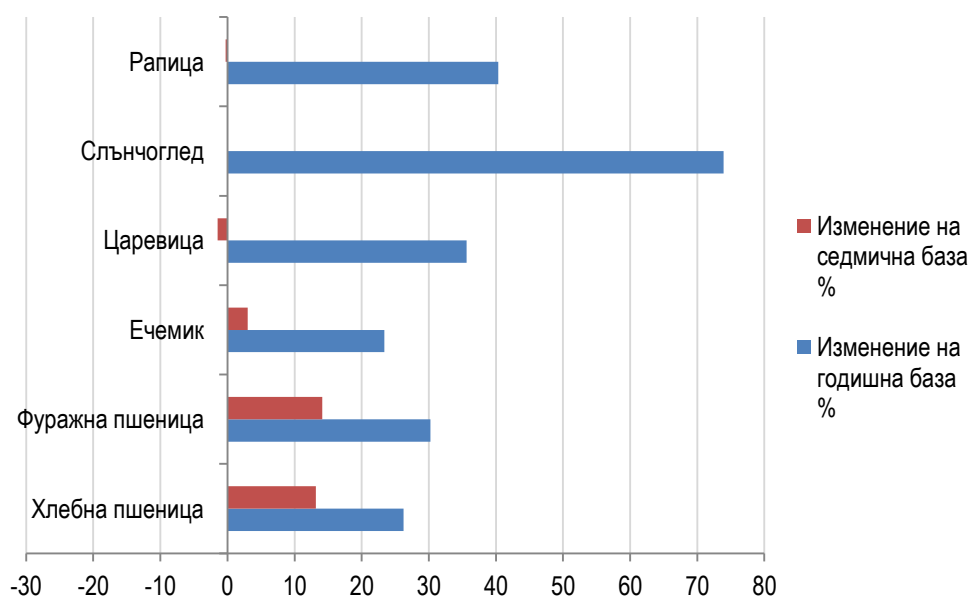
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 18.08.2021 г., лв./тон без ДДС

	19.08.2020	11.08.2021	18.08.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	320	357	404	26,3	13,2
Фуражна пшеница	304	347	396	30,3	14,1
Ечемик	278	333	343	23,4	3,0
Царевица	292	402	396	35,6	-1,5
Слънчоглед	590	1 026	1 026	73,9	0,0
Рапица	714	1 005	1 002	40,3	-0,3

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 18.08.2021 г.

Сравнявайки със същия период на миналата година, слънчогледът е поскъпнал със 73,9%, а пшеницата, ечемикът, царевицата и рапицата - в границите от 23,4% до 40,3%.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица се отчита повишение на средните цени на едро на почти всички основни зеленчуци, предлагани на тържищата в страната по това време на годината – от 2,8% при оранжерийните домати до 20% при зелето. Цената на едро на пъпешите се задържа на нивото от предходната седмица, а единствено полските домати поевтиняват, с 1,9%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 20.08.2021 г., лв./кг

	21.08.2020	13.08.2021	20.08.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,72	0,67	0,73	1,4	9,0
домати (оранжерийни)	1,67	1,78	1,83	9,6	2,8
домати (открити площи)	1,56	1,59	1,56	0,0	-1,9
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,44	2,18	2,57	78,5	17,9
краставици (открити площи)	1,16	1,55	1,74	50,0	12,3
пипер (зелен)	1,01	1,35	1,45	43,6	7,4
пипер (червен)	1,58	*	*	-	-
зеле	0,66	0,70	0,84	27,3	20,0
дини	0,54	0,47	0,49	-9,3	4,3
пъпеш	*	0,98	0,98	-	0,0
праскови	1,45	1,77	1,93	33,1	9,0
череш	*	*	*	-	-
ябълки	1,74	1,37	1,50	-13,8	9,5
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,65	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Годишните изменения на средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци са предимно в посока нагоре. По-значително увеличение е налице при зелето, прасковите, зеления пипер и краставиците (от открити площи и оранжерийни) - в границите от 27,3% до 78,5%, а по-умерено - при картофите и оранжерийните домати – респективно с 1,4% и 9,6%. Същевременно, дините и ябълките са поевтинели съответно с 9,3% и 13,8%. Полските домати се предлагат на същата цена като година по-рано.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 20.08.2021 г.

